

KULTUREN

Kv Garvaren 4

Fornlämning 73:1,
Lunds stad, Lunds kommun, Skåne
Arkeologisk undersökning 2016

KULTURMILJÖRAPPORT 2016:13

MATTIAS KARLSSON

KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Innehåll

Inledning	3
Fornlämningsmiljö.....	3
Tidigare arkeologiska iakttagelser	4
Genomförande och resultat	4
Sammanfattning	6
Administrativa och tekniska uppgifter.....	8
Referenser.....	10

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73, med platsen för undersökningen markerad med en röd stjärna.

Inledning

Med anledning av omläggning av dränering inom fastigheten Garvaren 4 genomförde Kulturen i Lund en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning (Lst dnr 431-10484-2016).

Fornlämningsmiljö

Kvarteret Garvaren 4 är beläget inom östra delen av Lunds medeltida stadsområde. På fastigheten finns ett gathus uppfört år 1862. Gathuset är uppfört på en halvkällare som

enligt uppgift fördjupats efter husets uppförande. Ett annat hus, uppfört i korsvirke, fanns tidigare på den inre delen av tomten. Det revs 1957 (Bevaringskommittén 1983 s. 60).

Medeltida eller äldre uppgifter om tomten är knappa. I bytingets dombok omnämns den år 1645 såsom "Ole Aagesens plats" (Andrén 1984 s. 76). På Caspar Magnus Espmans karta från år 1783 utgör norra delen av kvarteret en tomt (69). Ett hus låg då längst i väster (André & Högstedt 1990).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Inga tidigare arkeologiska iakttagelser finns från den aktuella tomten eller från kvarterets norra del. I kvarteret har dock gjorts flera arkeologiska undersökningar. I nordvästra delen av kvarteret, inom tomt 23 gjordes en grundgrävning år 1962 i vilket dokumenterades brunnar och nedgrävningar. I södra delen av kvarteret, tomt nr 26, gjordes en grundgrävning inför husbyggnation år 1963. Flera brunnar och nedgrävningar, antagligen med dateringar från tidig medeltid till 1800-talet, dokumenterades. I kvarterets sydöstra del, på tomt 28, gjordes en undersökning 1987. Kulturlagrens tjocklek var 1,5 m i norr och 1 m i söder. Ett stort antal nedgrävningar påträffades, från 1200-talet och framåt: stolphål, brunnar, gropar, etcetera. I anslutning till denna tomt gjordes också arkeologiska iakttagelser år 1938. En geoteknisk provborrning och en arkeologisk slutundersökning genomfördes i kvarterets södra del (nr 20) år 2011 (Kulturens Lundaarkeologiska arkiv)

Genomförande och resultat

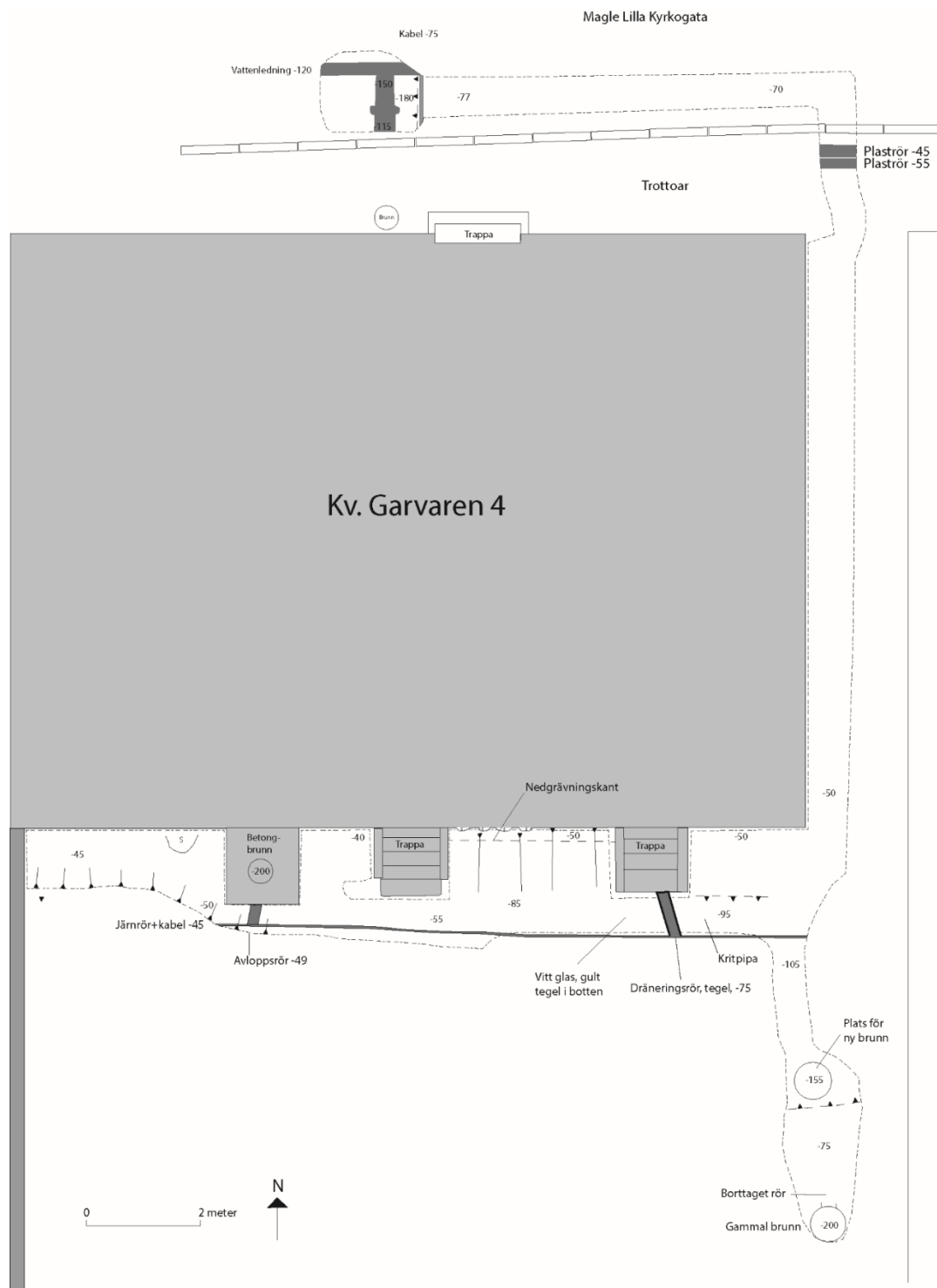
Arbetet med grävande av nya schakt för dräneringsrör påbörjades på innergården invid husets sydvästra hörn och drogs längs med husets södra och östra sida och vidare ut i gatan. Vid husets sydöstra hörn sattes en ny brunn.

Schaktet längs med husets södra sida grävdes ned till ett djup av mellan 0,5 till 0,85 m. I området fanns yngre nedgrävningar, till sentida källartrappor, en betongbrunn och en rörledning. Att döma av fynden, gult tegel, glas och kritpipor berördes endast kulturlager daterade till 1700-1800-talet. Kulturlagren var relativt torra. Omkring 5 m söder om sydvästra gaveln fanns en äldre brunn som tagit emot spillvatten. En ny brunn vid sidan

om den närmare huset. Även i detta schakt berördes endast sentida omrörd kulturjord, antagligen fyllning i de schakt som gjorts för den äldre brunnen med anslutande ledning. På vilket djup orörd morän befinner sig kunde ej konstateras.

Fortsättningen av schaktet grävdes längs med husets östra gavel. Schaktdjupet var ca 0,5 m. Ned till detta djup påträffades endast sentida utjämningar och fyllningar. Längs med detta stråk ligger en äldre rörledning på större djup.

I Magle Lilla Kyrkogata grävdes schaktet mot väster för anslutning till en brunn. Schaktdjupet nådde ett djup av ca 0,7 m. Ned till ett djup av ca 0,5 m fanns endast sentida grusfyllnad. Under grusen påträffades ett kulturlager, troligen en utjämning, bestående av brungrå fet, lite fuktig, finkornig jord med inslag av rött tegelkross, enstaka ben och träkolsprickar. I schaktet påträffades ingen äldre gatubeläggning med sten. I schaktets västra del, kring brunnen, hade schaktats till ett djup av 1,8 m. I schaktväggarna invid brunnen framkom endast grus.

Sammanfattning

I samband med dräneringsarbeten på fastigheten Garvaren 4 genomfördes en arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning. Området som berördes av den nya dräneringsanläggningen har sedan tidigare till stora delar omfattats av markarbeten för äldre rör och brunnar. Endast matjord och fyllningar från sen tid framkom inne på fastigheten. I gatan framkom på ett djup av mellan 0,5–0,7 m en utjämning av oklar ålder.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-10484-2016	Fornlämning nr/art	RAÄ 73:1
Socken/stad	Lund	Socken-/Stadsnr	1298
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Kv. Garvaren 4

Typ av exploatering	Dränering
Uppdragsgivare	Einar Berntsson
Typ av undersökning	AU
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Mattias Karlsson
Övrig personal	
Fältarbetstid	160620 – 160628

Fälttid	
Arkeolog	6 h
Maskin	-
Undersökningens omfattning	
Yta	50 m ²
Kubik	25 m ³
Schaktmeter	43 meter

Kostnad för arkeologi	
Fältarbete	6 x 750 = 4 500 SEK
Rapport	6 x 750 = 4 500 SEK
Analyser	
Övrigt	
Summa:	9 000 SEK

Kostnad övrigt	
Maskiner	
Bodar	
Övrigt	
Summa	
Summa, faktisk	9 000 SEK

Summa, beslutad	Enligt löpande kostnad
Fyndmaterial (förvaring m.m.)	Inga fynd tillvaratogs
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen
Ritningar, dokumentation	3 planritningar (1:40)
Foto	—
Analyser	
Övriga upplysningar	

Referenser

Andrén, Anders 1984: Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. Medeltidsstaden. Rapport 56. Stockholm.

Bevaringskommittén 1983: *Lunds stadskärna. Bevaringsprogram. Krafts rote*. Red. Inger Andersson m.fl. Lund.

André, Annika & Högstedt, Christina 1990: *Kartornas Lund. 1580-talet till 1950*. Gamla Lund, Årsskrift nr 72. Lund.

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.
I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

2016

- 2016:1 Kv Katedralskolan 8, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2015. Krister Kåm Tayanin.
- 2016:2 Paradis 35, Lunds stad och kommun. Antikvarisk medverkan 2015-2016. Carita Melchert.
- 2016:3 Innerstaden 1:2 – Mårtenstorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2015. Johan Wallin.
- 2016:4 Kv Gråbröder 14, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2015. Aja Guldåker.
- 2016:5 Norra Rörums kyrka, Norra Rörums socken, Höörs kommun, Skåne. Antikvarisk medverkan 2015-2016. Carita Melchert.
- 2016:6 Klörups häradshäkte, fönsterrestaurering, Klörup 3:3, Lilla Slågarps socken, Trelleborgs kommun, Skåne. Antikvarisk medverkan 2016. Henrik Borg
- 2016:7 Stora Råby 34:37, fornlämning Stora Råby 10:1, Stora Råby socken, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2015. Johan Wallin.
- 2016:8 Innerstaden 2:1 – Östra Vallgatan, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2014. Aja Guldåker.
- 2016:9 Kv Kryptan 10 och 11, Södra Sandby, fornlämning 93:1, Södra Sandby socken, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2016:10 Skånes moderna kulturarv, redovisning 2016. Henrik Borg
- 2016:11 Svaneluckykan 3, Lunds kommun, Skåne. Dokumentationsrapport 2016. Carita Melchert.
- 2016:12 Borgeby 23:7, Lomma kommun. Borgeby slott porttornet. Vård- och underhållsplan. 2015-2016. Carita Melchert och Henrik Borg.
- 2016:13 Kv Garvaren 4, Fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Mattias Karlsson.